

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 5P/22/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818201715
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Kyseľová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2018:5818201715.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou JUDr. Gabrielou Kyseľovou, v právnej veci navrhovateľky - manželky: A. G., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/XX, XXX XX P., prechodne bytom XXX XX R. XXX, právne zastúpená: JUDr. Andrej Bryja, advokát so sídlom Hviezdoslavova 49, 029 01 Námestovo, IČO: 42 216 176, proti odporcovi - manželovi: I. G., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, XXX XX P., právne zastúpený: JUDr. Adriana Paneková, advokátka so sídlom Miestneho priemyslu 1140, 029 01 Námestovo, IČO: 50 282 719, v konaní o rozvod manželstva a úprava práv a povinností k mal. deťom, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo manželky/navrhovateľky A. G., rod. D., nar. XX.XX.XXXX a manžela/odporcu I. G., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX vo R., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu F., vo zväzku 9, ročník XXXX, strana XXX, por. č. XX. r o z v á d z a.

II. Maloleté deti - B., nar. XX.XX.XXXX, I., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode zverujú do osobnej starostlivosti matky, s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať ich majetok.

III. Otec maloletých detí je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. B., nar. XX.XX.XXXX sumou 150 Eur mesačne, mal. I., nar. XX.XX.XXXX sumou 120 Eur mesačne a mal. R., nar. XX.XX.XXXX sumou 100 Eur mesačne, vždy do každého 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Otec maloletých detí je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletými deťmi - B., nar. XX.XX.XXXX, I., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX:

- každý štvrtok od 14.00 hod. do 17.00 hod.,
- každý víkend od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.,
- počas Vianočných sviatkov v párnom roku vždy od 13.00 hod. dňa 24.12. do 16.00 hod. dňa 25.12.,
- počas Novoročných sviatkov v nepárnom roku od 13.00 hod. dňa 31.12. do 16.00 hod. dňa 03.01.,
- na Veľkonočný pondelok v párnom roku od 08.00 hod. do 16.00 hod.,
- počas Letných prázdnin prvé dva júlové týždne od pondelka od 10.00 hod. do nedele 16.00 hod., a prvé dva augustové týždne od pondelka od 10.00 hod. do nedele do 16.00 hod. s tým, že matka maloletých detí je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a v určenom čase maloleté deti riadne pripravené odovzdať otcovi v mieste bydliska matky a otec maloletých detí je povinný v určenom čase maloleté deti odovzdať v mieste bydliska matky.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným súdu dňa 21.08.2018 navrhovateľka žiadala, aby súd rozviedol jej manželstvo uzavreté s odporcom dňa XX.XX.XXXX a maloleté deti - B., nar. XX.XX.XXXX, I., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX zveril do jej osobnej starostlivosti s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať ich majetok. Ďalej žiadala, aby otec detí navštevoval každý druhý víkend a významné sviatky - Vianoce, Veľká noc, aby trávili s matkou a žiadala určiť výživné pre mal. B. - 200 €, pre I. sumu 120 € a pre mal. R. sumu 120 €.

2. Návrh odôvodnila tým, že manželstvo s odporcom uzatvorila po 5 mesačnej známosti a okrem menších nedorozumení bolo harmonické až do obdobia, kedy sa presťahovali do P., kde začali postupne nezhody. K vážnemu narušeniu manželských vzťahov došlo po 12 rokoch, keď odporca podal návrh na rozvod, ktorú následne zobral späť (stiahol). Manžel ju psychicky týral, neustále sa hádali kvôli financiám, žiarlil a nedával jej žiadnu voľnosť. Aby finančne zvládla výchovu detí, začala podnikáť. Konflikt vyústil až do jej odchodu zo spoločnej domácnosti spolu s maloletými deťmi - dňa 15.02.2016. Predbežným opatrením vydaným v konaní 6P/42/2016 jej boli deti zverené do starostlivosti. S týmto rozhodnutím však nesúhlasila a žiadala o úpravu styku, pretože úprava je pre ňu i deti nevyhovujúca. Deti z vlastnej vôle odmietajú chodiť k otcovi. Dcéra má s ním komplikovaný vzťah a pri otcovi nebola už 2 roky. Žiadala, aby deti otca navštevovali každý druhý víkend a významné sviatky - Vianoce, Veľkú noc, aby deti trávili s ňou. Odporca neustále vyvoláva konflikty, ktoré riešil aj sociálny úrad. Výška výživného bola stanovená v konaní 1Em/1/2018, avšak určená suma je nepostačujúca, a preto žiadala zvýšiť výživné pre B. 200 €, pre I. 120 € a pre R. 120 €. Niet žiadnej nádeje na obnovenie manželského spolužitia, preto žiadala, aby súd návrhu na rozvod manželstva vyhovel. Manželstvo nevytvára vhodné prostredie pre výchovu maloletých detí, ktoré sú vystatované neustálym stresovým situáciám vyvolávaných odporcom. Rozvod manželstva nebude ani v rozpore so záujmami maloletých detí, ktoré chce vychovávať v pokojnom prostredí.

3. Navrhovateľka vo výpovedi doplnila, že s odporcom nežije od 15.02.2016. Ich manželstvo bolo dobré asi 2 roky, narodil sa im syn I., potom začala podnikáť a vtedy sa začali vzťahy zhoršovať, manžel žiarlil, nedával jej peniaze, nič im nedoprial. Vzťahy sa zhoršili hlavne vtedy, keď sa odsťahovali do P., kde postavili RD. Odporca im nič nedoprial, všetko do domácnosti a deťom musela zabezpečovať z príjmu z podnikania. Okrem toho manželovi vadilo, ak niekedy meškala, neprišla načas domov. Nemohla sa dostať k jeho účtu ani k žiadnym peniazom. Ich manželstvo nefungovalo, nerozumeli si ani po intímnej stránke. Neustále sa hádali. Viac krát upozornila odporcu, že sa chce dať rozviesť a keď sa jedného dňa zúčastnili plesu, na ktorom sa pohádali, manžel jej nadával, aby skapala a podobné veci, a preto sa rozhodla opustiť spoločnú domácnosť. Túto viac neobnovili, keď predtým už dvakrát opustila spoločnú domácnosť. Aj po odchode z domácnosti boli vzťahy napäté a neboli dobré, teraz dokážu aspoň nejakým spôsobom komunikovať a nerobia si zle, keď odporca príde pre deti. Manžel finančne neprispieval na domácnosť, všetko muselo byť vypestované doma (zemiaky, zelenina a pod.). Pokiaľ ide o domáce práce - hlavne chlapské, odporca je veľmi zručný, vykonal práce okolo domu, čakal deti zo školy, dal im najesť to, čo ona navarila. Úlohy s nimi však nepísal. Pre prípad rozvodu navrhla, aby mal. deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti. Styk s nimi aby bol upravený tak ako navrhol právny zástupca - každý víkend od piatku do nedele a jeden deň cez týždeň a to vo štvrtok od 14.00 hod. do 17.00 hod. Mal. B. bola u otca 2 - 3x a to len vo štvrtok, cez víkendy nechodí. Spočiatku otca odmietala, a preto aj on pochopil, že nie je možné ju nútiť. Následne bola u neho 2 - 3x, čo považuje za veľké zlepšenie. Aktuálne otec akceptuje to, že mal. B. odmieta ísť k nemu, a preto ju nenúti. Aj preto neskôr sa ona sama rozhodovala, či k otcovi pôjde alebo nie a tak bola už 2 - 3x, čo dovtedy odmietala. Ďalej žiadala určiť výživné vo výške uvedenej v návrhu, pretože jej príjem zo živnosti je 450 Eur a deťom zabezpečuje všetko potrebné, pritom len celodenná strava na 3 deti predstavuje 10 Eur (raňajky, desiata, obed a večera). Otec nad rámec určeného výživného ničím neprispieva. Keď privezie deti, zakaždým urobí nákup, napr.: kúpi jogurty, ktoré deti ale moc nechcú, a preto by bolo vhodnejšie, keby jej viac prispel na výživu a ona by im kúpila to, čo deti majú radi a čo je aj pre deti potrebné. Býva u svojich rodičov, platí elektrinu 110 Eur (každý druhý mesiac) + kúrenie (zabezpečenie paliva, uhlie). V ich rodinnom dome má zabezpečené 1 celé poschodie, takže bytové pomery sú vyhovujúce. Pokiaľ otec hovoril, že chcel kúpiť palivové drevo, jedná sa o drevené obrezky, ktoré stoja 20 Eur. Oblečenie deťom nekupuje vôbec, na jeho kúpe sa podieľa výlučne sama. Nevidí, že by deti mali nejaké nové oblečenie. Nevlastní žiaden nehnuteľný majetok okrem rodinného domu, ktorý nadobudli za trvania manželstva. Má motorové vozidlo. Prevádzkuje obchod - second hand tovar. Mal. B., navštevuje 9. roč. ZŠ v P., vozí ju do školy autom. Nemá žiadne krúžky, má doma svoje 3 psy, ktoré opatruje, v čom má záľubu. Týmto treba kupovať krmivo. Mal. je zdravá má bežné detské choroby. Mal. I. navštevuje 6. roč. ZŠ v P., vozí ho

autom, nemá žiadne krúžky. Pestuje iba parkúr - čo je letná aktivita, v zime to nevyužíva. Mal. je zdravý a má bežné detské choroby. Mal. R., nastúpil do 1. roč. ZŠ vo R., pretože do školy nastúpil so svojím kolektívom detí. R. je zdravý. Otec na zakúpenie pomôcok pre mal. R. neprispel žiadnou sumou a ani mu on sám nič nezaobstaral. Je názoru, že maloleté deti nemajú takú citovú väzbu k otcovi, aby mu mohli byť zverené do výlučnej starostlivosti. V súčasnosti stretávanie otca s deťmi prebieha tak, že otec si deti prevezme od nej vo štvrtok a následne ich privezie domov a cez víkendy si berie deti (hlavne chlapcov) v mieste bydliska a privezie ich domov. Deti si berie od piatku 17.00 hod. do nedele 17.00 hod., mal. B. si k otcovi len vytvára vzťah, keď prejaví záujem, ide s ním a otec to akceptuje. Keď žili spolu, odporca jej pomáhal s nákupmi do jej podnikania. Ohľadne nákupu potrieb do školy jej povedal, že nevidel vysvedčenie a bločky a to bolo celé. Nevedela uviesť v akej výške robí otec nákupy pre deti. Voliéru pre psy ich dcéry zabezpečoval odporca, pretože dcéra ho o to požiadala. Okrem podnikania robí v bare, keďže si potrebuje zarobiť peniaze, má výdavky s 3 deťmi, ktoré nedokáže pokryť z jedného príjmu. Ďalej uviedla, že ich rodinu navštevuje organizácia „Kľúč“ na odporúčanie kolízneho opatrovníka. Bolo to za účelom nájdenia vhodnej komunikácie medzi nimi pri stretávaní sa s deťmi. Veľmi im to pomohlo už len tým, že otec manžela (starý otec) prestal prichádzať po deti spolu s odporcom a tiež to, že deti každý štvrtok navštevujú otca a nemusia si baliť kufre. Tým pádom sa zlepšilo stretávanie otca s deťmi a malo to vplyv aj na ich komunikáciu, nerobia si naschvál, nehročia už situáciu, nevypisujú si e-mail. Spočiatku boli deti ustráchané z pracovníkov organizácie, ale teraz deti nemajú problém a má to na nich veľmi dobrý vplyv. B. s organizáciou spolupracovala viac a malo to na ňu aj väčší vplyv, pretože spočiatku odmietala chodiť k otcovi. Organizácia usmernila aj správanie sa otca, u ktorého robili pracovníci návštevy. Spolupráca bola ukončená (aspoň tak jej to bolo oznámené), pretože vzájomná komunikácia s otcom detí pokročila a stretávanie prebieha podľa nastaveného režimu.

4. Odporca súhlasil s návrhom na rozvod manželstva, keď vo výpovedi doplnil, že po jeho uzavretí začali bývať vo R., kde plánovali stavbu domu, ale zistili, že im niekto kradne peniaze z podnikania manželky. Preto odišli bývať k rodičom do P., kde si postavili rodinný dom. Museli premiestniť stavebný materiál. Ich manželstvo fungovalo, ale on nikdy peniaze nemal, pretože celý jeho plat išiel na náklady domácnosti, splácanie úverov, pôžičiek, poplatkov a výdavky domácností, ktoré navrhovateľka nehradila. Prakticky celý jeho príjem z práce bol vynaložený na pokrytie výdavkov. Začali mať rozdielne názory, keď napríklad ak prišiel z nočnej práce, musel zobrať deti zo školy, nemohol si pospať, pretože mu manželka povedala, že po nočnej sa nespí, odopierala mu spánok, keď sa šiel najesť, manželka mu hovorila, že si jesť nezaslúži, že nič nerobí, že je neschopný d'ad, porovnávala ho s druhými chlapmi, hoci si porobil svoju robotu okolo domu. Podľa neho manželka chcela to, čo majú druhí, napr.: auto, lebo aj druhí mali také auto, urobil ploty, tie neboli dobré, pretože poukazovala na ostaných aké majú oni ploty. Pomáhal jej aj s podnikaním, chodil pre tovar, ktorý následne vytriedil, opral a ona si podávala len cenovky. Niekedy potreboval ísť na nočnú zmenu do práce a manželka sa mala vrátiť o piatej hodine no nevrátila sa, pričom jej mal odovzdať deti a odísť do práce. Navrhovateľka ho jednoducho odmietala, keď napríklad išli na ples, ako prvé chcel ju pozvať do tanca a ona išla tancovať s iným mužom. Podľa neho varil častejšie ako navrhovateľka. Jednoducho pre navrhovateľku nebol dosť dobrý. K svojim pomerom uviedol, že sú spoluvlastníkmi rodinného domu v BSM, ktorý nadobudli počas manželstva, majú aj chalupu vo R., ktorú chcela manželka. Tam rekonštruoval (prerobil) vodu, elektrinu, aby sa tam dalo bývať. Jeho príjem je cca 1 000 €, pracuje ako policajt. Na výživu detí prispieval pravidelne podľa posledného rozhodnutia sumou 225 €. Má ešte preplatok na výživnom. Navrhovateľke na auto prispel 700 € a to už po odchode z domácnosti. Deťom pravidelne spraví nákup - každý víkend v sume cca 30 € (okrem jogurtov aj ovocie, syry, sladkosti, pošle im mäso a pod.). Deťom zabezpečil oblečenie, ktoré majú doma. Ak deťom niečo chýba všetko im zakúpi, čo vie súdu zdokladovať. Nesúhlasil, aby pre prípad rozvodu boli deti zverené matke, pretože žijú v jednom dome so starými rodičmi, ku ktorým majú negatívny vzťah, čo vyplýva zo znaleckého posudku. A tiež tam býva drogový závislý brat navrhovateľky. Nechce, aby jeho deti boli drogový závislé. Chce, aby mu navrhovateľka umožnila v čase, keď je v práci, styk s deťmi každý deň. Deti majú právo na sústavnú starostlivosť a nie sedieť doma a čakať na navrhovateľku. On by matke dovolil stretávať sa s deťmi neobmedzene. Nebude ju v ničom obmedzovať. Podľa neho deti to chcú úplne inak a príjmu to, že sa s nimi stretne každý deň. Jeho príjem minie na deti a tiež má svoje výdavky. Zabezpečuje si kúrenie, palivo na zimu (uhlie) od 700 - 1000 €, elektrinu 35 - 40 € mesačne, vodu - platí ročne, náklady na dopravu, keďže si chodievala pre deti 100 €, strava, internet - 14,42 Eur, mobil - deťom dobíja kredit, naposledy dobil kredit dcére. Robí nákupy, dodá mäso, pretože doma gazdujú s rodičmi, oblečenie deťom, ktoré deti majú u neho. Mal upravený styk podľa rozhodnutia krajského súdu a dodržiaval ho tak, že prišiel deti prevziať a to vo štvrtok o 14.00 hod. pozdravil sa, druhá strana mu neodpovedala, niekedy prišiel o 15.00 hod. a deti vrátil v nedeľu o 17.00 hod. pretože chceli zostať dlhšie

s ním. Deti u neho neboli v pondelok a utorok tak ako to bolo určené rozhodnutím krajského súdu. Keď mu deti povedia, že nejdú s ním, reagujem milo a nikdy si ich nasilu neberie. Na otázku, či deti ochotne a pripravené vždy v piatok prevzal odpovedal, že deti chodili ku nemu radi, hocikedy ich preto zobral z dvora aj v roztrhaných teplákoch a deravých crochoch. B. chodila nepravidelne. Aktuálne styk prebieha tak, že deti si prevezme vo štvrtok o 14.00 a vráti ich večer o 17.00 a v piatok si prevezme deti o 17.00 hod a vráti ich v nedeľu o 17.00 hod. Mešká možno 2-3 minúty.

5. Kolízny opatrovník v prípade rozvodu odporučil deti zveriť matke s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať ich majetok, výživné ponechal na úvahe súdu a určiť ho podľa schopností a možností rodičov. Úpravu styku žiadal upraviť tak, ako je to v súčasnosti realizované a ako to navrhol právny zástupca navrhovateľky a to vo štvrtok od 14.00 hod do 17.00 hod a v piatok od 17.00 hod do nedele do 17.00 hodiny.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich súčasť spisu, osobitne sobášnym listom a rodným listom maloletých detí, potvrdením o trvalom pobyte, správou kolízneho opatrovníka zo šetrenia rodinného prostredia a správou o príjmoch matky a otca, oboznámil sa s pripojenými spismi 1P/17/2018 a tiež 1Em/1/2018.

7. Účastníci uzatvorili manželstvo dňa XX.XX.XXXX vo R.. U navrhovateľky a odporcu ide o prvé manželstvo. Obaja manželia sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a ich posledné spoločné bydlisko bolo v obvode Okresného súdu Námestovo - P.. XXX/XX. Z manželstva pochádzajú tri deti maloletý I., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX a mal. R., nar. XX.XX.XXXX. Manželstvo účastníkov je dlhšiu dobu nefunkčné, pretože manželia žijú oddelene a spolu nehospodária. Navrhovateľka žije s deťmi v rodinnom dome svojich rodičov. Odporca žije v rodinnom dome nadobudnutom počas trvania manželstva. Bolo zistené, že rozvrat manželstva je sprevádzaný výraznými názorovými nezhodami, v dôsledku ktorej bola potrebná asistencia neziskovej organizácie „Kľúč“ pri zabezpečení komunikácie rodičov a manželov pri realizácii styku otca s maloletými deťmi. Je to dôsledok trvalo narušených vzťahov medzi manželmi, sprevádzanými výraznými názorovými predstavami na to, ako by mal pokračovať ich (ne) existujúci vzťah, čo ale nenachádza (odozvu) pochopenie u druhého z nich. Navrhovateľka pre citové ochladenie nemala záujem o obnovu manželstva a o obnovu manželstva nemal záujem ani odporca. Ich manželstvo je formálnym zväzkom.

8. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej už len „zákon o rodine“), súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

9. Na základe skutkového stavu ustáleného z vykonaných dôkazov súd dospel k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú vážne a trvalo rozvrátené bez perspektívy obnovenia manželského spolužitia. Trvalý rozvrat preukazuje viac ako dvojročné odlúčenie navrhovateľky vyznačujúce sa absenciou citov k odporcovi a prejavujúci sa okrem iného aj výrazne narušeným vzťahom, čoho dôkazom sú viaceré konania (týkajúce sa úpravy pomerov rodičov k ich maloletým deťom) vedené na súde. Ani jeden z manželov pritom nemal záujem o obnovu manželstva. Manželja si neposkytujú vzájomnú pomoc a citovú podporu a ani intímne zblíženie. Príčinu rozvratu súd vidí jednak v neuváženom uzavretí manželstva, keďže jeho uzavretie urýchlila skutočnosť, že navrhovateľka očakávala narodenie dieťaťa, hoci podľa názoru súdu ani jeden z manželov nebol vnútorne presvedčený o správnosti svojho rozhodnutia pristúpiť k uzatvoreniu manželského zväzku. Napokon za príčinu rozvratu manželstva súd považuje aj rozdielnosť pováh a názorov na vedenie spoločného života. Súd preto manželstvo účastníkov konania, ktoré je formálnym zväzkom, rozviedol.

10. Podľa § 24 ods. 1 a 4 zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného

prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

11. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Súd podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine rozhodol o výkone rodičovských práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom a to tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky s právom zastupovať a spravovať ich majetok oboma rodičmi. Pri zverení maloletých detí súd vychádzal zo záverov znaleckého posudku (vypracovaného v konaní 6P/42/2016, v ktorom sa rozhodovalo o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu), zo záverov ktorého vyplýva, že všetky maloleté deti preferujú bývanie s matkou, je v záujme a aj v prospech detí ich zverenie do starostlivosti matky. Zverenie detí matke odporučil aj kolízny opatrovník. A napokon vo výchove matky od zverenia detí rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6P/42/2018 zo dňa 06.07.2017, potvrdeného rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.01.2018, sp. zn. 10CoP/64/2017 neboli zistené žiadne nedostatky, deťom sa od opustenia spoločnej domácnosti zstabilizovalo výchovné prostredie a z toho prostredia sa realizuje styk otca s maloletými deťmi. Súd nezistil žiaden dôvod na to, aby deti mali byť zverené do starostlivosti otca. Je potrebné rešpektovať vôľu detí, ktoré v rámci znaleckého skúmania preferovali bývanie s matkou. Súd tiež nezistil dôvod na to, aby deti boli zverené do striedavej starostlivosti rodičov. Nevyhnutným predpoklad pre zverenie detí do striedavej starostlivosti je vynikajúca spolupráca rodičov, vzájomná úcta a rešpekt a vhodná komunikácia vyznačujúca sa absenciou negatívnych citov voči sebe navzájom. Striedavá starostlivosť predpokladá existenciu dvoch výchovných prostredí, preto je potrebná absolútna výmena informácií, ktorá nesmie zlyhávať a nemôže byť poznačená neznášanlivosťou rodičov. Inak striedavá starostlivosť nemôže byť v záujme a na prospech maloletých detí. Pre svoje fungovanie striedavá starostlivosť predpokladá aj pravidelné odovzdávanie informácií týkajúcich sa detí a to nielen z pohľadu ich pravidelnej osobnej starostlivosti ale aj z pohľadu plnenia si školskej dochádzky a jej prípravy (vrátane účasti na organizovaných školských (ne) povinných akciách). Súd zistil, že vzťahy medzi manželmi od opustenia spoločnej domácnosti boli výrazne napäté, komplikované, sprevádzané nespracovanými emóciami, rodičia nevedeli absolútne komunikovať a dohodnúť sa o základných otázkach týkajúcich sa výchovy maloletých detí. Striedavá starostlivosť by bola za daného stavu v neprospech zdravého psychického vývoja detí, ktoré prirodzene prejavili väčšiu vôľu žiť v spoločnej domácnosti s matkou. Preto súd rozhodol tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky.

18. Pokiaľ ide o výšku výživného túto určil podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine prihladnuc na kritéria § 62 ods. 2 a § 62 ods. 3, 4, 5 a § 75 ods. 1 zákona o rodine. Súd zistil, že matka býva spolu s deťmi v rodičovskom dome vo R. a jej príjem pozostáva zo živnosti vo výške 450 €. Živnosť prevádzkuje v oblasti textilného obchodu - second hand. Poberá prídavky na tri deti - 71,04 €. V súvislosti s bývaním platí elektrinu 110 € (každý druhý mesiac) a zabezpečuje palivo na zimu. Okrem majetku nadobudnutého počas BSM (rodinný dom a chalupu), iný majetok väčšej finančnej hodnoty nevlastní. Je vlastníčkou motorového vozidla. Otec vykonáva štátnu službu príslušníka policajného zboru MV SR a úhrn jeho zúčtovaných a vyplatených príjmov za rok 2018 predstavoval sumu 16 938,70 €, t.j. jeho príjem za obdobie 12 mesiacov sa pohyboval na úrovni od 1 100 € do 1 400 €. Býva sám v rodinnom dome nadobudnutom počas trvania manželstva. Medzi jeho výdavky patrí zabezpečenie paliva na zimu (1 x ročne) od 700 - 1 000 €, elektrina 35 - 40 € mesačne, internet 14,42 € a cestovné za deťmi 100 €. Na výživu maloletých detí prispieva podľa rozhodnutia Krajského súdu v Žiline 10CoP/64/2017 z 31.01.2018, počnúc od 01.07.2017 a to na mal. B., sumou 70 € mesačne, na mal. I. sumou 80 € mesačne a na mal. R. sumou 65 € mesačne. Iné vyživovacie povinnosti nemá a tiež okrem majetku nadobudnutého počas trvania BSM iný majetok väčšej finančnej hodnoty nevlastní. Maloleté deti a to B. navštevuje 9. ročník základnej školy v P. a od 1.9.2019 nastúpi na strednú školu, má záľubu v chovaní psíkov, je zdravá a má bežné detské choroby. Mal. I. navštevuje 6. ročník základnej školy, venuje sa parkur letnej aktivite a je tiež zdravý a má bežné detské choroby. Obe staršie deti matka vozí do školy - do obce P.. Mal. R. nastúpil do prvého ročníka základnej školy v mieste svojho bydliska - vo R.. Je tiež zdravý. Záľuby si len formuje.

19. Súd vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu týkajúcich sa pomerov rodičov prihladnuc na základné kritéria pri určení výživného, medzi ktoré patria jednak schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov a jednak odôvodnené potreby mal. detí, uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. detí a to na mal. B. sumou vo výške 150 €, na mal. I. sumou 120 € a na mal. R. sumou 100 €. Súd zistil, že otcov príjem sa pohybuje na hranici od 1 100 € do 1 400 €. Príjem matky je 450 € + prídavky na deti 71,04 €. Príjem matky je tak nižší ako príjem otca. Z toho príjmu matka uhrádza výdavky na zabezpečenie základných životných potrieb nielen pre seba ale aj pre tri maloleté deti. Otec zo svojho príjmu uhrádza výdavky výlučne na zabezpečenie svojich základných potrieb hoci nemožno opomenúť fakt, že chovom domácich zvierat sa tiež určitou mierou podieľa na zabezpečení stravy pre deti. Tiež nemožno opomenúť fakt, že otec má vyššie výdavky spojené s bývaním, keďže v rodinnom dome býva sám naproti tomu matka sa na nákladoch spojených s bývaním podieľa s ostatnými členmi domácnosti (starí rodičia a brat). Pokiaľ ide o ďalšie kritérium a to odôvodnené potreby maloletých detí predovšetkým ich základné životné potreby ako stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, poplatky spojené s príležitostnou liečbou a pod. súd zistil, že tieto sú na bežnej úrovni detí ich veku a nie sú zvyšované ani zhoršeným zdravotným stavom, ktorý je u všetkých detí dobrý. Ani záujmy a záľuby detí nie sú na mimoriadnej ale len na bežnej úrovni detí ich veku. Na ich zabezpečení sa výraznou mierou podieľa matka svojim (nižším) príjmom nehovoriac o tom, že mal. R. (od času posledného rozhodovania o výživnom) nastúpil do prvého ročníka základnej školy s čím nepochybne mala matka zvýšené výdavky a tieto budú do budúca len narastať. Otec sa na týchto nákladoch ničím nepodieľal. V súvislosti s nástupom na základnú školu musela matka zaobstarať školské pomôcky (školská taška, peračník, zošity, písacie potreby, ZRPŠ, úbor na telesnú výchovu, prezuvky, pomôcky na výtvarnú výchovu a podobne), otec na tieto výdavky neprispel. U maloletých detí - R. a B. nemožno opomenúť zase fakt, že nastúpili do veku prudkého vývoja spojeného s nákupom neustále sa meniacej veľkosti oblečenia a väčším množstvom stravy zvlášť chlapcov (u mal. R.), pričom u dievčat (mal. B.) sa toto obdobie vyznačuje väčšími nárokmi na hygienu. Mal. B. od 01.09.2019 nastúpi na strednú školu s čím nastane jednorazový nárast nákladov a vzrast nárokov na spoločenské vyžitie spojené s rozvojom osobnosti mladého dospelujúceho človeka ako sú kultúrne, športové podujatia a podujatia v rámci pestovaných záľub. Tieto skutočnosti nie sú zohľadnené pri doteraz určenom výživnom. Preto súd určil otcovi povinnosť prispievať na výživu detí sumou uvedenou vo výroku rozsudku, ktoré podľa jeho názoru proporcionálnejšie pokryje všetky potreby detí - nielen základné životné potreby ale potreby v širšej miere, a ktoré súvisia s vekom detí.

20. V rámci rozhodovania o výživnom súd neopomenul ani skutočnosť, že deti trávajú jeden deň v týždni (vo štvrtok) u otca, ale pobyt detí sa uskutočňuje v čase od 14.00 hod do 17.00 hod, teda po skončení vyučovania (školy), počas ktorej matka zabezpečuje deťom stravu (obedy) zo svojho príjmu. Deti sú vrátené do svojho obvyklého pobytu večer, kedy opäť matka musí zabezpečiť pre deti stravu - večeru. Pravidelný stravovací režim teda zabezpečuje matka. Otec stravné formou obedov v školských

zariadeniach neplatí. Víkendové pobytu u otca a to prevažne mal. I. a R. (keď mal. B. sa stretnutí len začala zúčastňovať) sa nevyznačujú pravidelnými a nutnými poplatkami a ani žiadnymi výdavkami svedčiacimi o uskutočnených aktivitách otca s deťmi počas tohto obdobia. Deti s otcom nenavštevujú žiadne spoločenské aktivity, zdržiavajú sa doma s otcom, venujú sa chovu domácich zvierat, z čoho pochádza aj plnohodnotná strava, a v ktorom prostredí postačia bežné domáce oblečenie. Z uvedeného je zrejmé, že výdavky spojené so štátom určenými povinnosťami uhradza výlučne matka z nízkeho príjmu a otec sa na nich podieľa len dosiaľ (nízkym) výživným. Nebolo zistené ani to, že by otec deťom kúpil kozmetiku, oblečenie, čo otec ani nedeclaroval a ich kúpu matka nepotvrdila. Súd je preto názoru, že dosiaľ určené výživné je výživným nepostačujúcim na pokrytie všetkých odôvodnených potrieb maloletých detí, preto určil výživné tak, aby bolo zabezpečené proporcionálnejšie pokrytie týchto potrieb, čím sa zároveň odstráni neefektívnosť nákupov strany zo strany otca (hoci podľa názoru súdu tieto majú svoj pôvod v nedostatočnej komunikácii rodičov o potrebách detí, teda toho, čo deti potrebujú do školy, čo majú radi na desiatu, olovrant, čo obľubujú, čo ich poteší a pod.). Výživné musí byť určené tak, aby pokrylo výdavky na odôvodnené potreby detí efektívne a hospodárne, aby sa tak vytvoril priestor pre ich zdatný fyzický a psychický vývin.

21. S poukazom na § 25 ods. 2 zákona o rodine na žiadosť rodičov rozhodoval o úprave styku otca s maloletými deťmi. Pri úprave v podstate rešpektoval matkou a opatrovníkom navrhovanú úpravu styku otca s deťmi, ktorá bola výsledkom prebiehajúceho konania o nariadenie výkonu rozhodnutia týkajúceho sa úpravy styku otca s deťmi, vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 1Em/1/2018, čoho výsledkom bolo to, že otec zobral návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, za súhlasu opatrovníka a matky detí, späť. Zhodnými tvrdeniami účastníkov tohto konania bolo zistené, že aktuálne styk otca s deťmi prebieha v intervaloch uvedených vo výroku rozsudku a nie podľa úpravy uvedenej v rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.01.2018 sp. zn. 10CoP/64/2017, keď k aktuálnej úprave styku prispela spolupráca organizácie „Kľúč“, ktorá významnou mierou prispela nielen k zlepšeniu komunikácie rodičov pri realizácii styku, ale aj nastavení najvhodnejšieho modelu stretávania sa prihladnuc na aktuálny stav vzťahov medzi rodičmi navzájom a aj medzi rodičmi a deťmi. Výrazom takejto úpravy styku je zlepšenie vzťahu otca s maloletými deťmi - mal. I. a mal. R. a aj výrazne zlepšenie citových väzieb mal. B., ktorá postupne prejavuje snahu byť s otcom, čo spočiatku odmietala. Preto je súd názoru, že stanovený režim úpravy styku k prispeje nielen k podielu otca na zabezpečovaní výchovy detí, ale prispeje aj k všestrannému vývinu detí a uspokojovaniu ich citových väzieb a aj k zlepšeniu vzájomnej spolupráce rodičov. Súd zároveň upravil styk aj o obdobie vianočných a veľkonočných sviatkov ako žiadal otec, a ktorá úprava je v podstate v tejto časti zhodná s predchádzajúcou úpravou určenou rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/64/2017 zo dňa 31.01.2018 v konaní vedenom na súde pod sp. zn. 6P/42/2016.

22. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1,2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania - § 364 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania - § 365 ods. 1 až 3 CSP.

Podľa § 27 ods. 1 ZoR manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Podľa § 27 ods. 2 ZoR manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.